

TIL O'RGANISHDA MILLIY VA XORIJIY USULLAR HAMDA ULARNING FARQI

Mamashoyev Umid Ulug'bek o'g'li

Iqtisodiyot va pedagogika universiteti assistent o'qituvchisi

Annotatsiya

Ushbu maqolada xorijiy tillarni o'rgatish bo'yicha milliy (O'zbekiston) va xalqaro (Xitoy) tajribalar tahlil qilingan. Xorijiy tillarni o'qitishdagi uslubiy yondashuvlar, texnologiyalarning o'rni, o'qituvchilar malakasini oshirish tizimi, shuningdek, madaniyatlararo kompetensiyani shakllantirish kabi masalalar yoritilgan. Milliy tizimda ona tilini mustahkamlash orqali chet tilini o'rganishga asos yaratilsa, xalqaro tajribada til muhitini yaratishga urg'u beriladi. Maqolada o'xshashliklar va farqlar solishtirilib, xorijiy tillarni samarali o'rgatish uchun amaliy tavsiyalar keltirilgan.

Kalit so'zlar. xorijiy til, til o'rganish, milliy yondashuv, xalqaro tajriba, interaktiv metod, texnologiya, Xitoy tajribasi, O'zbekiston ta'limi, immersiv ta'lim, sun'iy intellekt.

Аннотация

В статье анализируется национальный (Узбекистан) и международный (Китай) опыт преподавания иностранных языков. Освещаются такие вопросы, как методические подходы к преподаванию иностранных языков, роль технологий, система подготовки учителей, а также формирование межкультурной компетенции. В то время как национальная система создает основу для изучения иностранного языка путем укрепления родного языка, международный опыт делает акцент на создании языковой среды. В статье сравниваются сходства и различия, а также даются практические рекомендации по эффективному обучению иностранным языкам.

Ключевые слова. иностранный язык, изучение языка, национальный подход, международный опыт, интерактивный метод, технологии, китайский опыт, узбекское образование, иммерсивное образование, искусственный интеллект.

Annotation

This article analyzes national (Uzbekistan) and international (China) experiences in teaching foreign languages. Issues such as methodological approaches in teaching foreign languages, the role of technologies, the system of teacher training, as well as the formation of intercultural competence are covered. While the national system creates a foundation for learning a foreign language by strengthening the native language, international experience emphasizes creating a language environment. The article compares similarities and differences and provides practical recommendations for effective teaching of foreign languages.

Keywords.: Foreign language, language learning, national approach, international experience, interactive method, technology, Chinese experience, Uzbek education, immersive education, artificial intelligence.

Kirish.

O'zbekiston misolida, xorijiy tillarni o'qitish davlat siyosatining ustuvor yo'nalishlaridan biri hisoblanadi. Prezidentning tegishli qarorlari va farmonlari asosida ta'lim jarayoniga ilg'or metodikalar joriy etilmoqda. Jumladan, maktablarda birinchi sinfdan boshlab ingliz tili o'qitilishi yo'lga qo'yilgan. Shuningdek, xorijiy tillarni o'qitishda interaktiv metodlar, zamonaviy texnologiyalar va multimedia vositalaridan keng foydalanilmoqda. Bugungi globallashtirish davrida xorijiy tillarni o'rganish muhim ahamiyat kasb etadi. Har bir mamlakat o'zining o'quv dasturlarini shakllantirishda xalqaro tajribalarga tayangan holda, milliy xususiyatlarini hisobga oladi. Ushbu maqolada xorijiy tillarni o'qitish bo'yicha milliy va xalqaro tajribalarni solishtirish, ularning o'xshash va farqli jihatlari aniqlash maqsad qilingan[5].

Metodlar.

Milliy tizimda diqqatga sazovor jihat – o'quvchilar va talabalarning ona tilini mukammal bilishiga asoslanib, xorijiy til o'qitilishidir. Bu yondashuv tilni o'rganishdagi lingvistik asosni mustahkamlaydi. O'zbekistonning ta'lim tizimida ona tilni chuqur o'rganish xorijiy tillarni muvaffaqiyatli o'zlashtirishga asos bo'ladi. Misol uchun, xalqaro til sertifikatlarini qo'lga kiritish uchun talabalar uchun

maxsus dasturlar tashkil etilgan. Bu dasturlar doirasida nafaqat grammatika va lugʻat boyligini oshirish, balki muloqot qilish koʻnikmalarini rivojlantirishga katta eʼtibor qaratiladi[3].

Xitoy tajribasi xorijiy tillarni oʻqitishda alohida eʼtiborga loyiqdir. Xitoyda xorijiy tillarni oʻqitishda davlat tomonidan kuchli qoʻllab-quvvatlash koʻrsatiladi. Ingliz tilini oʻrganish maktabdan boshlab oliy taʼlim muassasalarigacha majburiy hisoblanadi. Xitoyda talabalar tilni puxta oʻzlashtirishi uchun texnologiyalardan keng foydalaniladi. Masalan, sunʼiy intellekt asosidagi platformalar va onlayn taʼlim vositalari keng joriy etilgan. Bundan tashqari, Xitoyda til oʻqitishda madaniyatlararo kompetensiyani rivojlantirishga katta ahamiyat beriladi. Xitoyda oʻqituvchilarning malakasini oshirishga alohida eʼtibor qaratiladi. Davlat oʻqituvchilarga zamonaviy metodikalarni oʻrganish uchun xorijiy treninglar va seminarlar tashkil etadi. Shuningdek, til oʻrganish jarayonida oʻqituvchilarga muloqot qilish imkoniyatlarini kengaytirish uchun mahalliy va xalqaro konferensiyalar, til amaliyotlari va madaniy almashinuv dasturlari tashkil etiladi[4].

Natijalar.

Texnologiyalarning roli. Hozirgi davrda texnologiyalar xorijiy tillarni oʻrganish va oʻrgatishda muhim oʻrin tutadi. Xitoyda "Duolingo" va "HelloTalk" kabi platformalar keng ommalashgan boʻlib, ular tilni oʻrganish jarayonida muloqotga asoslangan usullarni taqdim etadi. Shuningdek, virtual haqiqat texnologiyalari orqali talabalar xorijiy madaniyat muhitiga singdiriladi.

Solishtirish. Milliy va xalqaro tajribalarni solishtirar ekanmiz, quyidagi oʻxshashlik va farqlarni koʻrish mumkin[1]:

1. Oʻxshashliklar:

- Har ikki tizimda ham innovatsion texnologiyalar va interaktiv metodlarga eʼtibor qaratiladi.
- Xorijiy tilni erta yoshdan oʻrgatishning ahamiyati tan olingan.
- Oʻqituvchilarni qayta tayyorlash muhim deb hisoblanadi.

2. Farqlar:

- Milliy tizimda ona tili va milliy madaniyatni saqlab qolishga katta ahamiyat beriladi.
- Xalqaro tajribada esa chet tilida muloqot muhitini yaratishga urgʻu beriladi.

International Conference on Economics, Finance, Banking and Management

Hosted online from Paris, France

Website: econfseries.com

24th May, 2025

— Xitoyda texnologiyalarni o‘qitishda integratsiyalashuv darajasi yuqori.

Tavsiyalar. Xorijiy tillarni muvaffaqiyatli o‘rgatish uchun quyidagi tavsiyalarni ko‘rib chiqish lozim:

— Xalqaro tajribalardan foydalanib, milliy dasturlarni takomillashtirish.

— Immersiya dasturlarini mahalliy sharoitga moslashtirish.

— O‘qituvchilarni xorijiy mamlakatlarda malaka oshirish dasturlariga yuborish.

— Zamonaviy texnologiyalarni, jumladan, sun‘iy intellektni kengroq joriy etish[2].

Xulosa

Xorijiy tillarni o‘rgatishda milliy va xorijiy tajribalarni uyg‘unlashtirish muhim ahamiyatga ega. O‘zbekiston tajribasida til o‘rgatish ona tiliga asoslangan holda olib borilsa, Xitoyda esa zamonaviy texnologiyalar va madaniyatlararo muloqotga e‘tibor kuchli. Har ikki tizimda ham innovatsion metodlar va o‘qituvchilarning malakasini oshirishga e‘tibor berilmoqda. Kelajakda xorijiy tillarni samarali o‘rgatish uchun xalqaro tajribalardan unumli foydalanish, immersiv ta‘lim dasturlarini mahalliy sharoitga moslashtirish hamda sun‘iy intellekt va raqamli texnologiyalardan foydalanish dolzarb hisoblanadi.

Foydalanilgan adabiyotlar

1. Xitoyda xorijiy tillarni o‘qitish bo‘yicha davlat dasturlari: rasmiy ma‘lumotlar.
2. Sun‘iy intellekt va til o‘rgatish: yangi texnologiyalar tahlili. Beijing Education Press, 2023.
3. O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining xorijiy tillarni o‘qitish bo‘yicha qarorlari va farmonlari (2017-2024).
4. Mamashoev, U. U. (2023). EXPRESSION OF THE RELATIONSHIP BETWEEN LANGUAGE AND CULTURE IN PHRASEOLOGY WITH THE HEART COMPONENT. In Педагогика и психология в современном мире: теоретические и практические исследования (pp. 76-80).
5. Umid Ulug‘bek o‘g, M. (2025, April). INDIVIDUAL TIL O ‘RGATISH METODIKALARINI SHAKLLANTIRISH. In International Conference on Educational Discoveries and Humanities (pp. 70-77).

6. Baxtiyorovna, M. T., & Abdumannonova, A. D. (2022). Use and application of interactive methods in teaching German.
7. Sherkulovich, M. K. (2025, April). “YOSH VERTERNING IZTIROBLARI” ASARINING NEMIS ADABIYOTIDAGI O‘RNI. In International Conference on Medical Science, Medicine and Public Health (pp. 43-48).
8. Markayev, K., Maxmudov, N., & Xamrayev, D. (2003). Sprichworter/Maqollar T.
9. Маркаев, К. Ш. (2023). ФРАЗЕОЛОГИЧЕСКИЕ ЕДИНИЦЫ СОВРЕМЕННОГО ЯЗЫКОЗНАНИЯ. IMRAS, 6(8), 240-244.
10. Komilovich, S. S. (2025, April). TOMAS HARDINING “G ‘ALATI OLOMONDAN UZOQDA” ROMANIDAGI OBRAZLAR TIZIMI VA ULARNING BADIY YUKLAMASI. In International Conference on Medical Science, Medicine and Public Health (pp. 64-72).
11. Komilovich, S. S. (2025, April). TOMAS HARDINING “G ‘ALATI OLOMONDAN UZOQDA” ROMANINING POETIK XUSUSIYATLARI. In International Conference on Medical Science, Medicine and Public Health (pp. 54-63).
12. Sherkulovich, M. K. (2025, April). YOSH VERTERNING IZTIROBLARI” ROMANINING YEVROPA MADANIYATIGA TA’SIRI. In International Conference on Medical Science, Medicine and Public Health (pp. 49-53).
13. Markayev, K. (2005). Totemistik Tasavvurler Bilen Bağlık Etnonimler. Özbek Tili ve Edebiyati, 94-97.
14. Бобокалонов, Р. Р., Курбанов, П. А., Маркаев, К. Ш., & Хаитов, Ч. (2016). ДОСТИЖЕНИЯ УЗБЕКСКИХ УЧЕНЫХ В ОБЛАСТИ ЛИНГВИСТИКИ ТЕКСТА НА ОСНОВЕ НАУЧНЫХ РЕЗУЛЬТАТОВ В МИРОВОЙ ЛИНГВИСТИКЕ. International scientific journal, 30.
15. Jabborovich, X. J., & Sherkulovich, M. K. (2020). Lexicographic study of ethnonymy semantics. Test Engineering and Management, 83(5-6), 737-742.
16. SHERQULOV, S. TRAGEDY IN WILLIAM FAULKNER’S “THE SOUND AND THE FURY”. O ‘ZBEKISTON MILLIY UNIVERSITETI XABARLARI, 2022,[1/3 ISSN 2181-7324.

International Conference on Economics, Finance, Banking and Management

Hosted online from Paris, France

Website: econfseries.com

24th May, 2025

17. Komilovich, S. S. (2023). TOG 'AY MUROD IJODIDA UILYAM FOLKNER ASARLARI TA'SIRI. *Journal of Integrated Education and Research*, 7(1), 75-77.
18. Komilovich, S. S. (2024). QIYOSIY ADABIYOTSHUNOSLIKDA ADABIY TA'SIR MASALALARI. In *Konferensiyalar| Conferences* (Vol. 1, No. 4, pp. 492-495).
19. Abdumannonovna, A. D. (2025, March). "MARJONLAR O'YINI" ROMANIDA G'ARB VA SHARQ TAFAKKURINING SINTEZI. In *International Conference on Scientific Research in Natural and Social Sciences* (pp. 80-87).
20. Abdumannonovna, A. D. (2025, March). HERMANN HESSE IJODIDA ROMANTIZM. In *International Conference on Scientific Research in Natural and Social Sciences* (pp. 72-79).
21. Abdumannonovna, A. D. (2025, April). "MARJONLAR O 'YINI" ROMANIDA INTELLEKTUAL DUNYO VA REAL HAYOTNING AJRALISHI MUAMMOSI. In *International Conference on Economics, Finance, Banking and Management* (pp. 169-176).
22. Abdumannonovna, A. D. (2025, May). "YO 'QOTILGAN AVLOD" KONSEPSIYASI VA UNING ADABIYOTSHUNOSLIKDAGI O 'RNI. In *Scientific Conference on Multidisciplinary Studies* (pp. 115-123).
23. Abdumannonovna, A. D. (2025, May). GYOTE VA SHARQ ADABIYOTI: MADANIYATLARARO MULOQOT TIMSOLI. In *Scientific Conference on Multidisciplinary Studies* (pp. 96-105).
24. Abdumannonovna, A. D. (2025, May). ERIX MARIYA REMARK ASARLARIDA YO 'QOTILGAN AVLOD TASVIRI. In *Scientific Conference on Multidisciplinary Studies* (pp. 106-114).
25. Зикриллаева, Ф., Дустмуродова, М., Нормаматова, Н., Сайдуллоева, М., & Абдирахимова, М. (2025). Globalizatsiyalashgan zamonaviy tilshunoslik paradigmalari. *Инновации в современной лингвистике и преподавании языков*, 1(1), 298-300.
26. Boymurotovna, X. N. (2025, March). RUS TILINI O 'RGANISHDA SUN'IY INTELLEKT VA NEYRON TARMOQLARNING ROLI. In *International Conference on Educational Discoveries and Humanities* (pp. 55-62).

International Conference on Economics, Finance, Banking and Management

Hosted online from Paris, France

Website: econfseries.com

24th May, 2025

27. Axmedovna, B. S. (2025, February). INGLIZ TILINI O'RGANISHDA O'ZARO MULOQOTNING AHAMIYATI. In International Educators Conference (pp. 318-325).
28. Ergashevna, S. M. (2025, February). INGLIZ TILI MUTAXASSISLARINI TAYYORLASHDA XORIJIY TAJRIBALARDAN FOYDALANISH. In International Educators Conference (pp. 358-365).
29. Normurodovna, A. M. (2025, February). TASHKILOTLAR O'RTASIDAGI HAMKORLIKDA INGLIZ TILINING AHAMIYATI. In International Educators Conference (pp. 310-317).
30. Axmedovna, B. S. (2025, February). O'ZBEKISTONDA XORIJIY TILLARNING AHAMIYATI. In International Educators Conference (pp. 326-333).
31. Ergashevna, S. M. (2025, February). INGLIZ TILI MUTAXASSISI BO'LISHDA BOSHLANG'ICH INGLIZ TILI DARSLARINING AHAMIYATI. In International Educators Conference (pp. 350-357).
32. Normurodovna, A. M. (2025, February). INGLIZ TILI GRAMMATIKASINING INGLIZ TILI KURSIDAGI AHAMIYATI. In International Educators Conference (pp. 302-309).
33. Egamberdiyev, X. S., Abduvaliyev, A. A., & Pardayev, O. C. (2023). RAQAMLASHTIRISH SHAROITIDA O 'ZBEKISTON TURISTIK GEOPORTAL TIZIMINING TASHKILY ARXITEKTURASI. Экономика и социум, (6-1 (109)), 115-120.
34. Egamberdiyev, H. S., & Khujakulov, A. K. (2024). VIRTUAL MUSEUMS AS PART OF A DIGITAL CULTURAL ENVIRONMENT. Экономика и социум, (3-1 (118)), 121-125.
35. Джуманов, Ж. Х., & Эгамбердиев, Х. С. (2018). Разработка и внедрение устройств автоматизированных измерений параметров подземной гидросферы. Математик моделлаштириш, алгоритмлаш ва дастурлашнинг долзарб муаммолари. Республика конференцияси. Тошкент, 17-18.
36. Джуманов, Ж. Х., Юсупов, Р. А., & Эгамбердиев, Х. С. (2019). ва б. К вопросу практического применения «Big DATA» в гидрогеологических исследованиях. In Пятая Международная научно-практическая конференция

International Conference on Economics, Finance, Banking and Management

Hosted online from Paris, France

Website: econfseries.com

24th May, 2025

«Big DATA and Advanced Analytics. Big DATA и анализ высокого уровня»
Минск. Республика Беларусь (pp. 13-14).

37. Эгамбердиев, Ҳ., Рахматуллаев, Д., & Дилмуродов, З. (2023). ГРУНТ ВА ЕР УСТИ СУВ ОҚИМЛАРИНИНГ ЎЗАРО ТАЪСИРИНИНГ МАТЕМАТИК МОДЕЛИ. Евразийский журнал академических исследований, 3(1 Part 3), 107-113.

38. Egamberdiev, K., Khidirova, N., & Islomov, A. (2024). Creation of an automated information system using python and the django framework with a telegram bot. Big Data and Computing Visions, 4(3), 219-226.

39. Sa'dullayev, A., & Asrorov, O. (2024). THE ESSENCE OF NEW PEDAGOGICAL TERMS DURING THE REFORMS IMPLEMENTED IN THE FIELD OF EDUCATION.". Science Shine" International scientific journal, 14(1).

40. Boymurotovna, X. N. Asror o'g'li, AO, & Rajabboyevna, OK (2025, March). KOMPYUTER VA ROBOTLAR BILAN O'ZARO ALOQA ORQALI IJTIMOY PSIXOLOGIYANING O'ZGARISHI. In International Conference on Educational Discoveries and Humanities (pp. 63-70).